

KONSENZUÁLNÍ MODEL MISTROVSKÉ ZKOUŠKY JE HOTOV

Asi až po volbách se ukáže, zda bude i definitivně schválen

Na začátku loňského roku ministerstvo průmyslu a obchodu převzalo otěže v přípravě mistrovské zkoušky, když předložilo k připomínce její vůbec první paragrafovanou podobu. Nyní je příslušný zákon – alespoň z pohledu vlády – hotov. Do stávající Sněmovny už ale nedorazí, bude prý lépe ho předat nové politické garnituře. Sice to nezní příliš povzbudivě, ale jisté je, že to s tímto specifickým kariérním stupněm živnostníků vypadá zatím nejlépe ve zhruba dvacetileté historii jeho příprav.

Alespoň ve stručnosti se do minulosti ohlédneme... Od počátku stojí za projektem hospodářská komora, která na začátku milénia založila takzvanou Akademii řemesel po vzoru cechovní zkoušky (pod stejným názvem), která byla komunisty zrušena v roce 1949. Po několika letech příprav (zhruba 2000 až 2004) její kurzy absolvovalo jen několik desítek živnostníků a pár mistrů odborné výchovy. Důvod? Nezáměr uchazečů. Ten měl ale svou podstatnou příčinu – chyběla vůle státu zajistit nezbytné legislativní podmínky, aby získání certifikátu bylo pro řemeslníky atraktivní.

Před lety se to nepovedlo

Přítom tehdy v podstatě nešlo o nic tak složitého. Hlavním smyslem Akademie řemesel bylo absolvování čtyřsemestrálního profesního a manažerského studia zajištěného špičkovými odborníky z praxe

a završeného mistrovskou zkouškou, bez níž by nebylo možné zřídit si po vyučení živnost a spolu s tím zaměstnávat lidi, mít učně, brát zálohu na práci či ucházet se o veřejné zakázky. Jednotlivé cechy a živnostenská společenstva by udílením titulu „mistr řemesla“ navíc prokazovaly nejvyšší možnou odbornou úroveň svých členů a chránily tak zákazníky před nekvalitně provedenou prací a výrobky. Vlastně od mistrovské zkoušky se tenkrát chtělo to též co dnes.

Nutnou podmínkou úspěchu ovšem byla změna především živnostenského zákona, která by mistrovské zkoušce jako kvalifikační způsobilosti k podnikání dala zákonný rámec. Komora bohužel nedosáhla ani kompromisní varianty, kdy by mistrovská zkouška byla kodifikována alespoň jako alternativa k způsobilosti v podnikání vedle například rekvalifikací. Na rozdíl od současného návrhu!

Pak se rozhostilo dlouhé ticho, které rozeznal až příchod Marcela Chládky do funkce ministra školství. Za jeho působení se ovšem pohled na mistrovskou zkoušku poněkud posunul. Chládkovým záměrem bylo nejen obnovit mistrovskou zkoušku, ale i nahradit jí dosavadní nepříliš úspěšnou maturitu ve čtyřletých učebních maturitních oborech a umožnit tak absolventům mistrovské zkoušky přístup do vybraných, profesně orientovaných oborů vysokých škol. Mistrovský list měl být nabídkou i pro absolventy tříletých učebních oborů a dalších uchazečů o titul mistra řemesel, kteří svou odbornou způsobilost prokážou jiným způsobem (například absolventi čtyřletých maturitních oborů SOŠ).

Jako neřešitelný se však ukázal problém napojení mistrovské zkoušky na terciární sektor vzdělávání, respektive na technické bakalářské obory. Vysoké školy si prostě neuměly představit, že by přijímaly ze zákona absolventy tříletých učebních oborů, byť ti by v ruce drželi zároveň i osvědčení o mistrovské zkoušce. Něco takového ostatně nepřipustila ani velká novela vysokoškolského zákona z roku 2016. A někteří představitelé škol středních si zase nedokázali představit, že by bylo vůbec možné, aby třeba hospodářská komora vydávala osvědčení srovnatelné se stupněm vzdělání v rámci počátečního vzdělávání.

Projekt stále běží

Prostupnosti mistrovské zkoušky vůči profesně orientované vysoké škole se sice ještě letmo dotkla Strategie 2020, vůbec se o ní ale nezmínila Strategie 2030+. Přesto ministerstvo školství nedalo od mistrovské zkoušky úplně ruce pryč. V roce 2017 byl spuštěn systémový projekt, jehož cílem bylo do roku 2021 připravit podhoubí pro rozjezd zkoušky a příslušných mistrovských kvalifikací, kvalifikačních a hodnotících standardů. To vše mělo být v nějaké podobě součástí Národní soustavy kvalifikací, a tedy i zákona o uznávání výsledků dalšího vzdělávání. Jaké jsou hlavní cíle projektu? Možnost profesního rozvoje řemeslníků ve svém oboru, garance kvality odvedené práce vůči zákazníkovi a evropská kompatibilita a uznatelnost na v Česku dosud neobsazené kvalifikační úrovni EQF 5.

Fotokostic / Shutterstock